

“JE MOET ER RIJP VOOR WEZEN”

Familie de Wit uit Assendelft schakelt om naar biologische melkveehouderij.

Bij veehouder Joop de Wit uit Assendelft sluimerde de wens om om te schakelen naar biologische melkveehouderij al zo'n tien jaar. Zoon Jan twijfelde nog. Maar nu is de knoop doorgehakt en treffen vader en zoon de nodige voorbereidingen voor omschakeling op de White Ranch. “We zijn er nu klaar voor, binnenkort melden we ons aan als ‘bedrijf in omschakeling’, en kan de SKAL controleur langskomen.”

Wat moeten jullie doen voor de omschakeling?

De controleur van SKAL, de organisatie die de licenties voor biologische bedrijven controleert en verstrekt, komt binnenkort op het erf bij de familie de Wit. “We gaan in april in omschakeling. We verwachten niet dat we veel moeten aanpassen aan onze bedrijfsvoering,” denken Jan en Joop hardop. “We hebben genoeg land voor onze koeien, en ook de ligboxenstal is ruim opgezet. Eventueel moeten we de roostervloer in de stal aanpassen.” De biologische normen staan maar 50% roostervloeroppervlakte toe in een biologische melkveestal. “Dat is waarschijnlijk goed op te lossen met rubbermatten op de roosters, denkt onze adviseur Kees Water.” Kees Water van Biologisch Ondernemen Noord-Holland rekende de omschakeling op het bedrijf door en zag goede mogelijkheden: “de familie de Wit hoeft niet veel te veranderen. Veehouders die omschakelen van gangbaar naar biologisch moeten twee jaar volgens de biologische richtlijnen werken, maar hun producten worden nog als gangbaar verkocht. Dat is de omschakelingsperiode. Voorjaar 2012 kan de familie de Wit biologische melk leveren.”

Hoe is je melkafzet geregeld?

De melk gaat nu nog naar Friesland Campina, en dat blijft zo. “Ook biologische melk kan je aan Friesland Campina leveren, er is weer vraag naar,” zegt Jan de Wit. “En biologisch veevoer kunnen we gewoon bij Agrifirm blijven inkopen. We hoeven onze vaste relaties niet te veranderen nu we omschakelen naar biologische melkveehouderij.”

Waarom zijn jullie aan het omschakelen?

Vader Joop de Wit denkt al tien jaar aan omschakelen. Volgens moeder Tiny zit het ‘in zijn genen’: “je hebt altijd al wat op gehad met de natuur.” Zoon Jan heeft lang getwijfeld, eerst over overname van de boerderij en vervolgens over biologisch. “Ik werkte lekker bij de bedrijfsverzorging, pakte van alles aan.” Op zijn 28ste besloot hij toch dat hij het bedrijf wilde overnemen, en ging hij eens wat verder kijken. Een gesprek met de veevoerleverancier en een excursie naar verschillende biologische melkveehouderijbedrijven deed de rest. “Dat was leuk om bij anderen te kijken. En het is voor ons nog maar een kleine stap. Ik ga ervan uit dat we met biologisch effe meer overhouden.” Bovendien is Jan ervan overtuigd dat de grenzen aan de bemesting in zicht komen. “De grens van 170 kg stikstof per hectare, die nu al geldt voor biologische boeren, gaat voor iedereen gelden die melkvee houdt. Let maar op. Ik ben dat graag vóór!”

Zijn jullie bang voor een productiedaling?

Als je omschakelt, daalt vaak de melkproductie. Zijn Jan en Joop ook bang voor een terugval? Niet echt, want het bedrijf is erop voorbereid. Joop bouwde het kunstmestgebruik rustig af en gebruikt de laatste vier jaar al helemaal geen kunstmest meer. En met zo'n 40 melkkoeien en circa 30 stuks jongvee op 32 hectare is de White Ranch behoorlijk extensief. “We melken nu zo'n 7500 liter per koe, met een gehalte van 4,34% vet en 3,45% eiwit. En we voeren ook rustig. Onze topkoeien, die zo'n 40 liter per dag geven, krijgen maximaal 8 tot 10 kilo brok aan krachtvoer. Al na 120 tot 150 dagen na afkalven bouwen we de krachtvoergif af. Ook na de omschakeling blijven we dat doen, al voeren we dan biologische brok.” De klei op veen grond levert voldoende voer van goede kwaliteit om het quotum vol te melken. “We halen in goede kuilen wel 880 tot 900 VEM en hebben soms ruwvoer over.”

Hebben jullie al productieklaver in het grasland?

In de biologische landbouw mag de boer geen kunstmest meer gebruiken. Dan moet de stikstof voor de grasgroei ergens anders vandaan komen. Naast de mest van de koeien is klaver dan belangrijk als stikstofbinder in grasland. Als voorbereiding op de omschakeling heeft Joop de Wit op circa 11 hectare al klaver doorgezaaid. “Na de eerste snede gras, als het land kaal is, maak ik drie werkgangen. Eerst met BG5-mix met klaverzaad in de kunstmeststrooier, dan met drijfmest en tenslotte met water. Klaver moet voldoende vocht hebben bij het ontkiemen. Dat ging heel goed; in augustus kon je de klaverplanten al in het gras zien staan. Nu, in het tweede jaar, verwacht ik nog een beter resultaat.” Joop kent nog een goede tip. “Klaverzaad is heel fijn. Wat zand bij het zaad in de strooier zorgt voor een betere verdeling. Dat deed mijn vader ook altijd als hij wortelen zaaide.”

Gaan de voorbereidingen goed?

Biologische koeien krijgen een soberder biologisch rantsoen met minder krachtvoer, en daar wil de familie de Wit de dieren op voorbereiden. Zoon Jan zoekt rustig naar ‘de juiste koe’ voor het bedrijf. “We hebben onze Holstein koeien ingekruist met MRIJ, met Brown Swiss en met Fleckvieh. Een drieweg kruising met Brown Swiss en Fleckvieh blijven we doen.” Jan is onder de indruk van de Brown Swiss, die makkelijk afkalft. Vader Joop is ook tevreden. “We hebben lekker rustige dieren, die goed ruwvoer vreten en nog goed melk geven op een wat soberder rantsoen.” Jan lacht: “we hebben een multiculturele veestapel. Deze zomer hebben we zo’n 15 tot 20 kalveren lopen die gedeeltelijk Brown Swiss bloed hebben.” En de familie de Wit zorgt al jaren voor een lage onkruiddruk in het grasland. “Als Tiny de koeien gaat halen, neemt ze als wandelstok de stekelprikker mee,” vertelt Joop. “Zowel ridderzuring als distels steekt ze onderweg uit en gaan mee naar huis. We hebben dus weinig onkruiden.” De omschakelingsperiode kan duur zijn, en omschakelingssubsidie kan dan uitkomst bieden. De provincie Noord-Holland verstrekt omschakelingssubsidie, die de familie de Wit nog wil gaan aanvragen.

Jullie zijn ook een zorgboerderij?

Jazeker, en naast koeien houdt de familie de Wit ook nog enkele schapen, konijnen en kippen voor de cliënten. “Met de konijnen en de kippen gaan we naar tentoonstellingen.” Bijzondere rassen, zoals de Noord-Hollandse Blauwe kippen, de Australorp krielkipjes en de echte Assendelfters lopen trots in hun hokken. “Het is ook leuker voor onze zorgvragers,” vertelt Tiny. “Anders ben je gauw uitgekeken, maar nu is er altijd wel wat te doen en te verzorgen. Op dinsdag en donderdag zijn er momenteel dementerende ouderen op het erf, en die bloeien helemaal op als ze alle beesten mogen verzorgen.” Ook de schoolkinderen die onder andere via het zuivelbureau komen kijken naar de melkveehouderij, zijn van harte welkom. “Zo laten we zien waar de melk vandaan komt.”

Past natuurbeheer ook bij jullie nieuwe plannen voor biologische melkveehouderij?

De familie de Wit knikt enthousiast. Natuur heeft de warme belangstelling van de hele familie de Wit. Tiny: “Joop deed al aan weidevogelbeheer voordat ’t uitgevonden was.” De White Ranch doet al jaren mee met agrarisch natuurbeheer. “Nestbescherming, uitgestelde maaidata, gebruik van ruige mest: we letten er goed op. Onze afkalftbox en de kalverstal is met ruim stro; daarvan krijgen we ruige mest,” vertelt Joop de Wit. “Natuurbeheer past volgens ons ook goed bij een biologisch bedrijf. Dat natuurlijke zit ook in biologisch. Je moet bij biologische melkveehouderij toch anders omgaan met je grasland, met je fokkerij en met je productie. Eerst schakel je om in je hoofd, en dan overal op je bedrijf. Je moet er rijp voor wezen.”

White Ranch
Joop en Tiny de Wit, Jan de Wit
Groenedijk 4, 1566 NV Assendelft
telefoon 075 – 68 74 068
mail: whiteranch@hetnet.nl